

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Hatun MAHAN¹

Bilal BALKAN²

ÖZ

Gerçekleştirilen bu araştırmaya 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Kırklareli Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksekokullarında öğrenim gören 124'ü kadın, 168'i erkek olmak üzere toplam 292 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliğine (İSG) yönelik bakış açılarını belirlemek için "İSG Bilgi Ölçeği" kullanıldı. Araştırma sonucunda öğrencilerin İSG'yi iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesinde önemli bir unsur olarak gördükleri anlaşıldı. Ayrıca meslekleriyle ilgili kanunlar hakkında yeterli bilgi sahibi ve İSG'nin sağlanmasında işçi ve işverenin sorumluluklarının bilincinde oldukları ancak İSG'nin iş hayatını nasıl etkileyeceğini düşünmedikleri ve 6331 sayılı İSG Kanununa ilişkin bilgi düzeylerinin düşük olduğu tespit edildi. İSG'ye ilişkin görüşler cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermedi. Sonuç olarak meslek yüksekokulu öğrencilerinin genel olarak İSG konusunda temel bilgilere sahip olduğu, cinsiyet değişkeninin öğrencilerin İSG'ye ilişkin görüşlerini etkilemediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Öğrencileri, İş Sağlığı, İş Güvenliği, Meslek Yüksekokulu, İş Sağlığı ve Güvenliği Kültürü

INVESTIGATION OF THE OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY KNOWLEDGE LEVELS OF VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS

ABSTRACT

A total of 292 students, 124 women and 168 men, studying at Vocational Schools affiliated with Kırklareli University in the 2022-2023 academic year, participated in the research. "Occupational Health and Safety (OHS) Knowledge Scale" was used to determine the perspectives of the students participating in the research towards occupational health and safety. It was understood that the students considered OHS as an important element in preventing work accidents and occupational diseases. It was also determined that the students had sufficient knowledge about the laws related to their profession and were aware of the responsibilities of workers and employers in ensuring OHS. However, it was observed that they did not think about how OHS would affect business life and that their level of knowledge regarding the OHS Law No. 6331 was low. Views on OHS did not differ significantly by gender. As a result, it can be said that vocational school students generally have basic knowledge about OHS, and the gender variable does not affect the students' views on OHS.

Keywords: University Students, Occupational Health, Occupational Safety, Vocational School, Occupational Health and Safety Culture

¹Yüksek Lisans Öğrencisi Hatun MAHAN, hatun-mahan@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-4109-6753

²Prof. Dr. Bilal BALKAN, Kırklareli Üniversitesi, bilalbalkan@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7703-0011

Atıf/Citation: Mahan, M., Balkan, B. (2023). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Bilgi Düzeylerinin Araştırılması, *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 4 (2), 23-46.

GİRİŞ

Kuramsal bakımdan incelendiğinde İSG kavramı; çalışanların fizyolojik bir tehlike olan sağlık sorunlarından ve işin sürdürülebilmesiyle meydana gelebilecek mesleki sorunlardan korunması adına gereksinim duyulan iş şartlarının sağlanması ve iş koşullarının düzenlenmesi adına yapılan yöntemli çalışmaların hepsi biçiminde açıklanmaktadır (Sapmaz, 2013).

İSG uzun senelerden beri önemli görülen bir konu olarak dikkat çekmektedir. Sanayileşme ile birlikte ortaya çıkan kötü çalışma koşulları, mesai saatlerinin uzaması ve iş kazalarının olması bu konunun önemini arttırmaktadır. Birçok bilim alanında olduğu gibi iş sağlığı ve güvenliğinin de farklı açılardan incelenen ve üzerinde gün geçtikçe yeni bilgilere ulaşılan bir alandır.

Ülkemiz iş kazalarında Avrupa Birliği'nin resmi istatistik ofisi Eurostat ve Sosyal Güvenlik Kurumu'nun verilerine göre Avrupa'da birinci (İSG Haber Ajansı, 2023), Uluslararası Çalışma Örgütü istatistik verilerine göre ise dünya genelinde dokuzuncu sırada yer almaktadır (EKOIQ, 2023). İş kazalarının çok yönlülüğü nedeni ile sadece denetim ve yasalar ile çözülemeyeceği açıktır. İSG hususunda güvenlik kültürünün örgütlerde geliştirilmesi iş kazaları ve meslek rahatsızlıklarının minimum düzeye indirilmesi oldukça önemli bir çözüm yöntemi olmaktadır (Çelik, 2014).

Türkiye'deki iş kazaları ve meslek hastalıklarının azaltılması, ayrıca güvenli işyerlerinin oluşturulması adına ülke çapında İSG'ye ilişkin bilincin geliştirilmesi ve kültürünün toplum içerisinde oluşturulması gerekli görülmektedir (Ulutaşdemir vd., 2019). Bu bilinç ve kültürün meydana getirilmesinde en büyük hisse şüphesiz eğitim kurumlarına aittir.

Endüstrinin istediği bilgi ve beceriye sahip, çalıştığı iş yerlerinde insanlarla kolay diyalog kurabilen, temel seviyede yabancı dil bilen, bilgisayar kullanabilen, sosyal ve kültürel olaylara katkı yapabilen ara insan gücünün yetiştirildiği Meslek Yüksekokullarında (Görmüş ve Bektaş, 2002) İSG dersi zorunludur. Bu ders öğrencilerde İSG farkındalığını yaratması ve iş hayatındaki önleme kültürünü ortaya çıkarmaya yardımcı olması açısından oldukça önemlidir. Fakat bu kültürün oluşup oluşmadığı ve oluştuysa ne derece oluştuğunun incelenmesi gerekmektedir.

Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin İSG konusunda bilgi düzeylerini belirlemek için çalışmalar yapılmıştır. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (Merdin ve Aygün, 2019), Sinop Üniversitesi (Uslu ve ark., 2018), Hitit Üniversitesi (Yavuz ve ark., 2018) ve İstanbul Gelişim Üniversitesi ile Gaziantep Üniversitesi (Akın ve Taşdemir, 2023) meslek yüksek okullarında

öğrencilerin İSG bilgi düzeyleri değerlendirilmiştir. Bu araştırmaların sonucunda öğrencilerin İSG konusuna önem verdikleri ve güvenlik farkındalığının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte uluslararası Yaogykarta State Üniversitesi meslek yüksekokullarında da benzer çalışma gerçekleştirilmiştir (Wijanarka ve ark., 2019).

Bu zamana kadar Kırklareli Üniversitesi meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin İSG bilgi düzeylerinin belirlenmesine yönelik kapsamlı bir çalışma gerçekleştirilmemiştir. Bu çalışma kapsamında, Kırklareli Üniversitesinin, 3+1 eğitim planını uygulayan, bir dönem sektörde uygulamalı eğitim gören meslek yüksekokulu öğrencilerinin uygulamalı eğitime başlamadan önce farklı demografik değişkenlere göre iş sağlığı ve güvenliğine bakış açılarının incelenmesi amaçlanmıştır.

2. Kuramsal Çerçeve

2.1. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amacı

Tüm iş kurumları gerçekleştirilen işin özelliğine göre iş güvenliği ve işçi sağlığı açısından birtakım risk ve tehlikeler oluşturabilmektedir. Bu risklerin neden olduğu negatif yönlerinin yalnızca %2'si önlenmesi mümkün olmayacak düzeyken %98'i ise önlenilecek düzeyde bulunmaktadır. İSG çerçevesinde gerçekleştirilen çalışmaların amacı güvenlik ve sağlık risklerinden soyutlanmış iş şartlarının sağlanmasıdır (Kılış ve Demir, 2012). İSG, modern toplumlarda bireye verilen önemin sonucu olarak devamlı bir şekilde gelişmeye uygun bilim alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. İSG konusunda yapılan çalışmalarda amacın çalışanların mesleki hastalıklardan ve iş kazalarından korunması ve daha iyi koşullarda işlerini gerçekleştirmelerinin sağlanması olduğu belirtilmektedir (Güngör, 2008).

Örgütlerde güvenli bir iş ortamının oluşturulması çalışanların performans, olumlu davranış ve verimliliklerinde önemli bir etkiye sahiptir (Dursun, 2013; Özdemir vd., 2016; Yıldız, 2020). Güvenlik prosedürleri, normları, uygulamaları değerleri ve inançları hususunda paylaşılan olgulardaki güvenlik ikliminin çalışanların iş çevrelerinde, güvenlikle alakalı yönetimin yaklaşımları ve çalışmaları, işe yönelik risk denetimi ile ilgili algı seviyelerinin geliştirilmesi ile buna göre davranılması şeklinde açıklanmaktadır. İş yerindeki güvenlik ikliminin oluşturulması, mesleki sorunların ve iş kazalarının önüne geçilmesinde önemlidir (Koç, 2016). Ayrıca örgütlerde meslek hastalıkları ve iş güvenliğine bağlı bir şekilde oluşabilecek kaza ve kayıpların en aza indirilmesinde İSG'ye yönelik uygulamaların iyileştirilmesi, bununla birlikte iş sağlığı ve güvenliğine dair tehlike riski taşıyan durumların

etkin bir şekilde analiz edilmesinin oldukça önemli olduğu belirtilmektedir (Yılmaz ve Şenol, 2017).

Güler vd., (2018) tarafından güvenlik ve sağlık, bireysel ve toplumsal anlamda en temel gereksinimlerden olduğu ifade edilmektedir. İnsanların çalışma kavramıyla tanışmasının ardından da çalışma yaşamındaki süresinin arttığı, bu nedenle de iş güvenliği ve sağlığı önlemlerinin alınmasına temel dayanak olduğu belirtilmektedir. İSG bakımından düzenlemelerin sık sık yapılması, standartlara uygun olan işletmelerin artırılması, İSG bilinci gelişmiş olan çalışanların sayısının artması ile hem toplumsal hem bireysel olarak sürdürülebilir refah artışının sağlanacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda İSG uygulamaları ile sürdürülebilir refah artışının amaçlandığı görülmektedir.

2.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Kültürü

Meslek rahatsızlıkları ve iş kazalarının önlenmesinde teknik, örgütsel ve yasal düzenlemelerin yanında iş görenlerin davranışlarına ilişkin kavramların ve bu kavramlara ilişkin çalışmaların büyük önemini bulunmaktadır (Yozgat, 2018). Söz konusu bu kavramların başında da İSG kültürü gelmektedir. Meslek rahatsızlıklarını ve iş kazaları olabildiğince azaltmada rol alan güvenlik kültürü kavramı günümüzde üzerinde önemle durulan bir kavram olmaktadır (Çelik, 2014).

Literatürde yer alan çalışmalarda işyerlerindeki çalışanların iş güvenliği kültürü algılarının önemli olduğu belirtilmektedir. Bu durumun temel sebebi, iş güvenliği kültürünün yüksek düzeyde olmasının çalışanlarda verimlilik ve performansı artırmasıdır. Ayrıca iş güvenliği kültürünün yüksek düzeyde olması iş kazalarının oluşma riskini de azaltabilmektedir. Bu hususta iş güvenliği kültürünün sağlanması adına güvenlik iklimiyle alakalı unsurların ölçülmesi ve iyi bir şekilde analiz edilmesinin önemli olduğu belirtilmektedir (Koç, 2016; Yozgat, 2018).

2.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi

Tüm işverenlerin işçilerine iş güvenliği ve sağlığı eğitimi verme, fikirlerini alıp iş güvenliği ve sağlığı sürecine katılma ve bilinçlendirme yükümlülükleri bulunmaktadır. Önleyici yaklaşımın en önemli adımı olan eğitim, çalışmada güvenlik zihniyeti ve engelleme kültürünün gelişmesine sebep olup güvenli ve sağlıklı çalışma şartlarının sağlanmasında önemli görülmektedir. Zira eğitim aracılığıyla kişinin kazandığı bilgilerin pratiğe aktarılıp davranış değişikliğinin oluşması ile iş güvenliği ve sağlığına yönelik doğru davranış şekillerinin kazandırılması mümkün olabilmektedir (Kılış, 2016). 6331 Sayılı Kanun'da işverenlerin

çalışanlarına eğitim vermesi ve bilgilendirmesi yükümlülüğü 16 ve 17. maddelerine göre düzenlenmiştir. 6331 sayılı Kanunun 16. maddesinde çalışanların bilgilendirilmesine göre;

(1) “İşyerinde iş güvenliği ve sağlığı şartlarının oluşturulması ve sürdürülmesi için işveren, çalışan ve çalışan temsilcilerini işyerinin özelliklerine de dikkat ederek aşağıdaki konularla alakalı bilgilendirmektedir:

a) İşyerinde görülebilecek güvenlik ve sağlık tehlikeleri, engelleyici ve koruyucu önlemler.

b) Çalışanlarla ilgili kanuni ödev ve haklar.

c) İlk yardım, afet ve yangınla mücadele, olası dışı haller ve boşaltma işlemleri hususunda sorumlu olan kişiler.

(2) İşveren;

a) 12. madde çerçevesinde belirtilen önemli ve yakın tehlikeyle karşılaşan veya karşılaşma olasılığı olan bütün çalışanları, tehlikeler ile bu durumlardan oluşan riskli hollere karşı alınan ve alınabilecek önlemler ile alakalı en kısa sürede bilgilendirmektedir.

b) Diğer iş yerlerinden çalışmak adına kendi kurumuna gelen çalışanların 1. fıkra çerçevesinde yer verilen bilgilerin kazandırılmasını sağlamak adına bu çalışanlar işverenlerine gerekli bilgileri vermektedir.

c) Risk analizi, iş güvenli ve sağlığı ile ilgili koruyucu ve önleyici önlemler, raporlar ve teftişlerden sağlanan verilere, teknik kontrollere, kayıtlara, ölçümlere, analizlere destek personelleriyle çalışan temsilcilerinin ulaşması sağlanmaktadır.”

6331 sayılı Kanununun 17. maddesi çalışanların eğitimine göre;

(1) “İşletme sahibi, çalışanları iş güvenliği ve sağlığı hususunda gerekli olan eğitim sürecini almalarına imkân vermektedir. Bilhassa bu eğitimler, işe başlamadan önce, işyeri veya iş değişikliği sürecinde, iş malzemelerinin değişimi halinde veya teknoloji uygulaması halinde verilmektedir. Eğitimler gelişen veya değişen yeni tehlikelere paralel bir şekilde yenilenmekte, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla yinelenmektedir.

(2) Çalışan temsilcileri bilhassa eğitim sürecine alınmaktadır.

(3) Mesleki eğitim almanın mecburi olduğu tehlikeli ve çok tehlikeli kategorilerindeki işlerde, söz konusu işe yönelik mesleki eğitimin verildiğini belgeleyemeyenlerin çalıştırılmasına izin verilmemektedir.

(4) İş kazası geçirmiş olan veya meslek hastalığına yakalanmış olan çalışana söz konusu işe girmeden evvel, kazanın veya meslek hastalığının nedenleri, korunma yöntemleri ve güvenilir çalışma yöntemleriyle alakalı ek eğitimler verilmektedir. Ayrıca herhangi bir sebeple altı aydan fazla süre işten ayrı olma durumunda olanlara, yeniden işe dönmeden önce bilgi yenileme eğitimleri verilmektedir.

(5) Riskli ve çok riskli kategorilerinde yer alan işyerlerinde, yapılabilecek işlerde rastlanacak güvenlik ve sağlık tedbirleriyle ilgili yeterli talimat ve bilgileri kapsayan eğitimlerin alındığına dair belge olmaksızın, diğer işyerlerinden iş yapmak için gelenler çalıştırılmamaktadır.

(6) Belli bir süre iş ilişkisi oluşturulmuş olan işveren, iş güvenliği ve sağlığı risklerine karşı çalışana gereken eğitimi sunmaya olanak sağlar.

(7) Bu madde kapsamında verilecek eğitimlerin giderleri personelden alınmamaktadır. Eğitim kapsamında geçirilen süre de iş zamanı olarak kabul edilmektedir. Verilecek olan eğitimlerin süresi haftalık çalışma süresinin üzerinde olursa, söz konusu süreler mesainin dışında çalışma şeklinde nitelendirilmektedir.

İşverenlerin bilinçlendirme ve eğitim sorumluluğu, çalışanlar işe başlarken yani işe girebilmelerinde verilecek eğitimle sınırlandırılmamaktadır. İşverenlerin iş ve işyeri değişikliği olması halinde, iş malzemeleri ve araç-gereçlerin değişmesi ile işyerinde yeni teknolojik gelişmelerin olması durumunda temel eğitim, ileri eğitim ve ilave eğitim şeklinde eğitimlerin verilmesi gerekmektedir (Demir ve Demir, 2016).

2.4. Meslek Yüksekokullarında İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi

Yaşadığımız dönemde nitelikli elemanlara olan ihtiyacın hızla artması Meslek Yüksekokullarına olan ilgi ve ihtiyacı arttırmıştır. Yapılan çalışmalarda iş dünyasının işgücü ihtiyacının dörtte üçünün ön lisans seviyesindeki eğitimle yetiştirilmesi gerektiği belirlenmiştir. Meslek yüksekokullarının amacı, yeterli beceri ve bilgisi olan, sanayi, endüstri ve hizmet alanlarının rekabet gücü arttırabilen ara kademe insan gücünün yetiştirilmesidir. Fakat yalnızca mesleki yeterliliğin yetmediği, işçi güvenliği ve iş sağlığı bakımından da öğrencilerin yeterli

niteliğe sahip olması gerektiği belirtilmektedir. Meslek Yüksekokulları, mesleki açıdan öğrenci yetiştirme haricinde iş yaşamına hazırlama misyonuna da sahiptir (Özgüler ve Koca, 2013).

Güvenlikli, sağlıklı çalışma ortamları ve işyerlerinin oluşturulması, ülkemizde yaşanan iş kazalarının önlenmesi ve mesleki hastalıkların önüne geçilebilmesi adına İSG kültürünün yaygınlaşması gerekmektedir. İşletmelerin en büyük amacının işçi verimliliği, sağlığı ve kalitesi olduğu bilinmektedir. Bu amaçlara ulaşmada en büyük etkenlerden birinin İSG uygulamaları olduğu belirtilmektedir. Buna göre bu olgunun yalnızca işyerlerindeki personellere eğitimle kazandırılacağı göz önüne alındığında, söz konusu eğitimin ilk kez işletmelerde verilmesi çok geç olmaktadır. Son yıllarda Meslek Yüksekokullarında İSG bilgi düzeyini arttırmaya yönelik dersler zorunlu verilmektedir. Bu dersler sayesinde öğrencilerin İSG konusundaki bilgi ve farkındalık düzeylerinin yükseldiği ifade edilmektedir (Tiryakioğulları, 2019; Tatar, 2022).

2.5. Güvenlik Kültürünün Gelişmesinde Meslek Yüksekokullarının Önemi

Meslek Yüksekokullarının amaçlarının türüne göre anlamlandırılmasının uygun olduğu belirtilmektedir. Teknik bölümlerdeki öğrenciler, mühendis-yönetici ile meslek lisesi mezunu usta-tekniker-işçi arasında yer almaktadır. Sosyal bölümlerdeki öğrenciler, işveren-yönetici ile işçi-halk arasında bulunmaktadır. Sağlıkla alakalı bölümlerdeki öğrenciler ise hastane yönetimi-doktor ile hasta-hasta yakını arasında görevlidir. Bu kapsamda meslek yüksekokullarından mezun olan öğrencilerin İSG konusunda bilgi düzeylerinin yüksek olması birçok sektörde güvenlik kültürünün oluşturulmasında önemli bir yere sahiptir (Yardımcı, 2014). Bunun yanında eğitim sistemi içerisinde iş sağlığı ve güvenliğini önlemeye yönelik derslerin yer alması ölüm, hastalık, sakatlık ya da meslek hastalığı oluşma riskini en aza indirmektedir (Hacıfazlıoğlu, 2019). Mesleki eğitim haricinde de İSG eğitimlerini alan, güvenlik kültürüne sahip kişilerin yetiştirilmesi meslek hastalıkları ve iş kazalarının önlenmesinde önemli bir role sahiptir (Altuntaş, 2021).

Yukarıda yer alan bilgiler değerlendirildiği zaman iş sağlığı ve güvenliği konusundaki bilgi ve bilinç düzeyinin yükseltilmesinde eğitimin önemli bir konuma sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte örgütlerde güvenlik kültürünün sağlanmasında da İSG'ye yönelik eğitimlerin önemli bir etkiye sahip olduğu belirtilmektedir. Literatürde yer alan çalışmalarda da eğitimin İSG konusundaki bilincin artırılmasına ve güvenlik kültürünün oluşturulmasına katkı sağladığı (Kır-Biçer vd., 2013; Güler vd., 2018; Amiri vd., 2018) göz

önünde bulundurulduğu zaman, yükseköğretim düzeyinde de Meslek Yüksekokullarında verilen eğitimin güvenlik kültürü oluşturulmasına katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Gerçekleştirilen bu araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı içerisinde Kırklareli Üniversitesine bağlı Meslek Yüksekokullarında öğrenim gören öğrenciler meydana getirmektedir. Araştırmanın örneklem grubu ise aynı eğitim ve öğretim yılı içerisinde üniversitenin Meslek Yüksekokullarında 3+1 eğitim planı uygulayan programlarında öğrenim gören toplam 292 öğrenciden meydana gelmiştir. Bu öğrencilerin 124'ü kadın ve 168'i erkektir. Araştırmanın örneklem grubunun belirlenme sürecinde tesadüfî örneklem seçim tekniğinden faydalanılmıştır.

3.2. Veri Toplama Aracı

Veri toplama sürecinde gerçekleştirilen anket iki bölümden oluşmaktadır. Okul isimleri ve ankete katılan öğrencilerin isimleri çalışmada hiçbir şekilde belirtilmemiştir. Anketinin birinci bölümünde katılımcıların demografik özelliklerinden cinsiyete göre dağılımlarını belirlemek amacıyla kullanılan soru bulunmaktadır. Veri toplama aracının ikinci bölümünde ise araştırmacı tarafından hazırlanan ve güvenilirlik çalışması da araştırmacı tarafından yapılan “İş Sağlığı ve Güvenliği Bilgi Ölçeği” bulunmaktadır. Ölçek 20 madde ve tek alt boyuttan meydana gelmektedir. Ölçek yapı olarak 3'lü Likert türünde olup, ölçek maddelerine verilen yanıtlar evet, hayır ve kararsızım şeklinde ifade edilmektedir.

3.3. Verilerin Analizi

Verilerin analiz işlemleri SPSS 25.0 programı ile gerçekleştirilmiştir. Ölçek verilerine ilk aşamada açıklayıcı faktör analizi ve güvenilirlik analizi uygulanmıştır. Cinsiyet değişkenine göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasında Bağımsız Örneklem T test uygulanmıştır.

4. Bulgular

4.1. Anket Soruları ve Veriler

Bu kısımda 3+1 eğitim planı uygulanan Kırklareli Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerine uygulanan anket soruları ve bu sorulara verdikleri yanıtlardan oluşan veriler yer almaktadır.

Soru 1: Çalışma alanlarında iş güvenliğinin sağlanmasının temel insan haklarından biri olduğunu biliyorum.

Tablo 4.1. Çalışma Alanlarında İş Güvenliğinin Sağlanmasının Temel İnsan Haklarından Biri Olduğunu Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	1	0,3	0,3
Kararsızım	5	1,7	2,1
Evet	286	97,9	100,0
Toplam	292	100,0	

Tablo 4.1.'de araştırmaya katılanların %97,9'unun çalışma alanlarında iş güvenliğinin sağlanmasının temel insan haklarından biri olduğunu bildiği, %0,3'ünün bilmediği, %2,1'inin ise bu konu hakkında kararsız olduğu görülmektedir.

Soru 2: İSG'nin yalnız çalışma ortamında değil, hayatın her safhasında olması gerektiğini düşünüyorum.

Tablo 4.2. İSG'nin Her Alanda Olması Gerektiğini Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	13	4,5	4,5
Kararsızım	28	9,6	14,0
Evet	251	86,0	100,0
Toplam	292	100,0	

Araştırmaya katılanların %86'sının İSG'nin yalnız çalışma ortamında değil, hayatın her safhasında olması gerektiğini düşündüğü, %4,5'inin bu görüşe katılmadığı, %9,6'sının ise kararsızım yanıtı verdiği Tablo 4.2.'de görülmektedir.

Soru 3: İş sağlığı ve güvenliğinin İş Hayatını Etkilediğini Düşünüyorum.

Tablo 4.3. İSG'nin İş Hayatını Etkilediğini Düşünme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	276	94,5	94,5
Kararsızım	12	4,1	98,6
Evet	4	1,4	100,0
Toplam	292	100,0	

Araştırmaya katılanların %1,4'ünün iş güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşündüğü, %94,5'inin ise bu görüşe katılmadığını, %4,1'inin ise kararsız olduğunu belirtmiştir (Tablo 4.3.).

Soru 4: 6331 Sayılı İSG Kanunu hakkında bilgi sahibiyim.

Tablo 4.4. 6331 Sayılı İSG Kanunu Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	118	40,4	40,4
Kararsızım	80	27,4	67,8
Evet	94	32,2	100,0
Toplam	292	100,0	

Tablo 4.4'te, araştırmaya katılanların %32,2'sinin 6331 Sayılı İSG Kanunu hakkında bilgi sahibi olduğu, %40,4'ünün ise bilgi sahibi olmadığı görülmektedir. Katılımcıların %27,42'si ise 6331 Sayılı İSG Kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu hakkında kararsız olduklarını belirtmiştir.

Soru 5: Mesleğimle ilgili İSG mevzuatlarını biliyorum.

Tablo 4.5. Mesleği İle İlgili İSG Mevzuatlarını Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	38	13,0	13,0
Kararsızım	72	24,7	37,7
Evet	182	62,3	100,0
Toplam	292	100,0	

Tablo 4.5. incelendiğinde, araştırmaya katılanların %62,3'ünün mesleğiyle ilgili iş sağlığı ve güvenliği mevzuatlarını bildiği, %13'ünün bilmediği, %24,7'sinin ise bilme durumu konusunda kararsız olduğunu belirtmiştir.

Soru 6: Uluslararası çalışma örgütü (ILO) ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) isimleri biliyorum.

Tablo 4.6. ILO ve WHO İsimlerini Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	65	22,3	22,3
Kararsızım	48	16,4	38,7
Evet	179	61,3	100,0
Toplam	292	100,0	

Araştırmaya katılanların ILO ve WHO isimlerini bilme oranları %61,3, bilmeme oranı ise %22,3'tür. Kararsızların oranı ise %16,4'tür (Tablo 4.6.).

Soru 7: İş kazalarını ve/veya meslek hastalıklarını önlemek üzere yapılan Düzenleyici Önleyici Faaliyeti (DÖF) biliyorum.

Tablo 4.7. DÖF Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	110	37,7	37,7
Kararsızım	72	24,7	62,3
Evet	110	37,7	100,0
Toplam	292	100,0	

Araştırmaya katılanların %37,7'si İş kazalarını ve/veya meslek hastalıklarını önlemek üzere yapılan DÖF'yi bildiğini, %37,7'si bilmediğini ve %24,7'si ise DÖF'yi bilme konusunda kararsız olduğu ifade etmiştir (Tablo 4.7).

Soru 8: İSG hizmetlerini biliyorum.

Tablo 4.8. İSG Hizmetlerini Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	21	7,2	7,2
Kararsızım	54	18,5	25,7
Evet	217	74,3	100,0
Toplam	292	100,0	

Tablo 4.8. incelendiğinde, araştırmaya katılanların %74,3'ünün İSG hizmetlerini bildiği, ancak %7,2'sinin İSG hizmetlerini bilmediği görülmektedir. Katılımcıların %18,5'i ise İSG hizmetlerini bilme konusunda kararsızdır.

Soru 9: Her iş yerinin, aldığı işçiye işe başlatmadan önce İSG eğitimi vermesi gerektiğini biliyorum.

Tablo 4.9. İşçiye İSG Eğitimi Vermenin Gerekliği

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	10	3,4	3,4
Kararsızım	22	7,5	11,0
Evet	260	89,0	100,0
Toplam	292	100,0	

Araştırmaya katılanların %89'unun her iş yerinin, aldığı işçiye işe başlatmadan önce İSG eğitimini vermesi gerektiğini bildiğini, %3,4'ünün bu durumu bilmediğini, %7,5'inin ise kararsız olduğunu belirtmiştir (Tablo 4.9.).

Soru 10: İSG kanununa göre çalışanların yükümlülüklerini biliyorum.

Tablo 4.10. İSG Kanununa Göre Çalışanların Yükümlülüklerini Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	70	24,0	24,0
Kararsızım	62	21,2	45,2
Evet	160	54,8	100,0
Toplam	292	100,0	

İSG kanununa göre çalışanların yükümlülüklerini bildiği söyleyen katılımcı oranı %54,8, bilmediğini söyleyenlerin oranı ise %24,0'tür. %21,2'si ise bu konuda kararsızdır.

Soru 11: Mesleğimle ilgili meslek hastalıklarının neler olduğunu biliyorum.

Tablo 4.11. Mesleği İle İlgili Meslek Hastalıklarını Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	37	12,7	12,7
Kararsızım	59	20,2	32,9
Evet	196	67,1	100,0
Toplam	292	100,0	

Tablo 4.11. incelendiğinde, araştırmaya katılanların mesleğiyle ilgili meslek hastalıklarının neler olduğunu bilme oranı %67,1, bilmeme oranı ise %12,7'dir. Meslek hastalıklarını bilme konusunda kararsız olanlar ise %20,2 oranındadır.

Soru 12: Çalışacağım iş yerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip olduğum hakları biliyorum.

Tablo 4.12. Meslek Hastalıkları Konusunda Haklarını Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	49	16,8	16,8
Kararsızım	71	24,3	41,1
Evet	172	58,9	100,0
Toplam	292	100,0	

Tablo 4.12.'de araştırmaya katılanların %58,9'unun çalıştığı iş yerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip olduğum haklarını bildiği, %16,8'inin haklarını bilmediği, %24,3'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir.

Soru 13: Çalışacağım iş yerinde herhangi bir kazayla karşılaşırsam kanuni haklarımı biliyorum.

Tablo 4.13. İş Kazalarında Kanuni Haklarını Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	48	16,4	16,4
Kararsızım	67	22,9	39,4
Evet	177	60,6	100,0
Toplam	292	100,0	

Çalışacağı iş yerinde herhangi bir kazayla karşılaşırsa kanuni haklarını bilenlerin oranı %60,6, bilmeyenlerin oranı %16,4'tür. Kararsızlardaki oran ise %22,9'dur (Tablo 4.13.).

Soru 14. İş kazası ve meslek hastalığı bildirimimin kim tarafından ve nasıl yapıldığını biliyorum.

Tablo 4.14. İş Kazası ve Meslek Hastalığı Bildiriminin Kim Tarafından Yapıldığını Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	79	27,1	27,1
Kararsızım	73	25,0	52,1
Evet	140	47,9	100,0
Toplam	292	100,0	

Tablo 4.14'te, araştırmaya katılanların %47,9'unun iş kazası ve meslek hastalığı bildirimini kim tarafından ve nasıl yapıldığını bildiğini, %27,12inin bilmediğini, %25'inin ise bu konuda kararsız olduğunu ifade ettiği görülmektedir.

Soru 15: Tehlike ve risk kavramlarının tanımlarını biliyorum.

Tablo 4.15. Tehlike ve Risk Kavramlarını Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	3	1,0	1,0
Kararsızım	21	7,2	8,2
Evet	268	91,8	100,0
Toplam	292	100,0	

Tehlike ve risk kavramları tanımlarını bilme oranı %91,8, bilmeme oranı %1 ve kararsızlık oranı ise %7,2 olarak belirlenmiştir (Tablo 4.15).

Soru 16: Mesleğim ile alakalı kaza riskleri ve tehlikeleri hakkında bilgi sahibiyim.

Tablo 4.16. Meslek İle İlgili Kaza Riskleri ve Tehlikeleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	18	6,2	6,2
Kararsızım	35	12,0	18,2
Evet	239	81,8	100,0
Toplam	292	100,0	

Araştırmaya katılanların %81,8'i mesleği ile alakalı kaza riskleri ve tehlikeleri hakkında bilgi sahibi olduğunu, %6,2'si kaza riskleri ve tehlikeleri hakkında bilgi sahibi

olmadığını, %12'si ise kaza riskleri ve tehlikeleri hakkında kararsız olduğunu belirtmiştir (Tablo 4.16.).

Soru 17: İSG kapsamındaki “Uyarı İşaretleri” ile ilgili bilgiye sahibim.

Tablo 4.17. İSG Kapsamındaki Uyarı İşaretleri ile İlgili Bilgi Sahibi Olma Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	25	8,6	8,6
Kararsızım	34	11,6	20,2
Evet	233	79,8	100,0
Toplam	292	100,0	

Tablo 4.17.'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılanların %79,8'i İSG kapsamındaki uyarı işaretleri ile ilgili bilgi sahibi olduğunu, %8,6'sının bilgi sahibi olmadığını, %11,6'sının ise uyarı işaretlerini bilme konusunda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

Soru 18: Kişisel koruyucu donanımların iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesinde yardımcı olacağını düşünüyorum.

Tablo 4.18. Kişisel Koruyucu Donanımlar Hakkında Bilgi Sahibi Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	13	4,5	4,5
Kararsızım	28	9,6	14,0
Evet	251	86,0	100,0
Toplam	292	100,0	

Kişisel koruyucu donanımların iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesinde yardımcı olacağını düşünenlerin yüzdesi %86, bu düşünceye katılmayanlar ve kararsız olanların yüzdesi ise sırası ile %4,5 ve %9,6 dır (Tablo 4.18.).

Soru 19: Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım konularında bilgi sahibiyim.

Tablo 4.19. Acil Durumlar Planları, Yangınla Mücadele ve İlk Yardım Konularında Bilgi Sahibi Olma Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	29	9,9	9,9
Kararsızım	66	22,6	32,5
Evet	197	67,5	100,0
Toplam	292	100,0	

Araştırmaya katılanların %67,5'i acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım konularında bilgi sahibi olduğunu, %9,9'u bilgi sahibi olmadığını, %22,6'sı ise kararsız olduğunu belirtmiştir (Tablo 4.19.).

Soru 20: İSG kanununa göre bağımlılık yapan maddeleri kullanma yasağını biliyorum.

Tablo 4.20. İSG Kanununa Göre Bağımlılık Yapan Maddeleri Kullanma Yasağını Bilme Durumu

Yanıt	Frekans	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Hayır	46	15,8	15,8
Kararsızım	50	17,1	32,9
Evet	196	67,1	100,0
Toplam	292	100,0	

Tablo 4.20. incelendiğinde, araştırmaya katılanların. %67,1'inin İSG kanununa göre bağımlılık yapan maddeleri kullanma yasağını bildiği, %15,8'inin bu yasağı bilmediği, %67,1'inin ise bu yasak konusunda bilgi sahibi olma durumunda kararsız olduğu görülmektedir.

4.2. Güvenilirlik Analizi

Anketteki tüm soruların öğrenciler tarafından aynı düzeyde algılanıp algılanmadığını ölçmek için Güvenilirlik Analizi uygulanmıştır. Güvenilirlik Analizinde hesaplanan Cronbach's alfa katsayısı; $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir.

Tablo 4.21. Cronbach's alpha katsayısı

Cronbach's Alpha Soru Sayısı	Soru Sayısı
,662	20

Anketin toplamında Cronbach's Alpha değeri tablo 4.21'de görüldüğü gibi 0.662 olarak bulunmuştur. Anketin %66,2 oranında oldukça güvenilir olduğu görülmektedir.

Tablo 4.22. Tüm soruların cronbach's alpha değeri ve ortalaması.

Anket Sorular	Cronbach's Alpha	Ortalama
1.soru	,000	1,00
2. soru	,671	1,28
3. soru	,510	1,16
4. soru	,735	1,48
5. soru	,670	1,40
6. soru	,810	1,58
7. soru	,746	1,88
8. soru	,787	1,44
9. soru	,416	1,10
10. soru	,839	1,52
11. soru	,814	1,50
12. soru	,881	1,60
13. soru	,733	1,44
14. soru	,789	1,70
15. soru	,416	1,10
16. soru	,480	1,12
17. soru	,283	1,04
18. soru	,480	1,12
19. soru	,762	1,46
20. soru	,756	1,40

4.3. Örneklem Büyüklüğünün Yeterliliğinin Belirlenmesi

Örneklem büyüklüğünün yeterliliğini belirleme amacıyla kullanılan KMO değerinin ,800'ün üzerinde olması durumunda örneklem büyüklüğünün mükemmel düzeyde yeterli olduğu anlamına gelmektedir (Altunışık vd., 2007; Aksu vd., 2017). Bu araştırmada KMO değeri ,828 olarak bulunmuştur. Bu nedenle örneklemin analiz için yeterli büyüklüğe sahip olduğu tespit edilmiştir. Bartlett's test değeri $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı olarak kabul edilmiştir. Bu testin anlamlı olması ise ölçeğin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir (Altunışık vd., 2007; Aksu vd., 2017).

Tablo 4.23. İş Sağlığı ve Güvenliği Bilgi Ölçeğine İlişkin Açıklayıcı Faktör Analizi KMO ve Bartlett's Test Sonucu

Kaiser-Mayer-Olkin (KMO)		,828
Bartlett's Test	χ^2	927,079
	df	153
	p	,000

Açıklayıcı faktör analizi Varimax döndürme işlemi kullanılarak yapılmıştır. Ölçekte aynı anda iki faktörde yer alan ve faktördeki yükleri arasında 0,100'den daha az bulunan (binişik madde) veya bir faktördeki faktör yükü 0,300'ün altındaki maddelerin ölçekten çıkarılması gerekmektedir (Altunışık vd., 2007, Çokluk vd., 2012). Analiz sonucunda binişik olan madde bulunmayıp faktör yükü 0,300'ün altında olan 2 madde ölçekten çıkarılmış ve maddelerin çıkarılması sonrasında tekrar faktör analizi uygulanmıştır. Ölçek maddelerinin faktör yükleri ,327 ile ,636 arasında değişmektedir. Ölçeğin toplamda açıkladığı varyans %63,12'dir.

Tablo 4.24. İş Sağlığı ve Güvenliği Bilgi Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Faktör Yükleri

Ölçek maddeleri	Faktör yükü
10. İSG kanununa göre çalışanların yükümlülüklerini biliyorum	,636
12. Çalışacağım iş yerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip olduğum hakları biliyorum	,625
14. İş kazası ve meslek hastalığı bildirimimin kim tarafından ve nasıl yapıldığını biliyorum	,613

Ölçek maddeleri	Faktör yükü
5. Mesleğimle ilgili iş sağlığı ve güvenliği mevzuatlarını biliyorum	,611
16. Mesleğim ile alakalı kaza riskleri ve tehlikeleri hakkında bilgi sahibiyim	,596
13. Çalışacağım iş yerinde herhangi bir kazayla karşılaşsam kanuni haklarımı biliyorum	,591
4. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hakkında bilgi sahibiyim	,559
8. İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini biliyorum	,553
19. Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım konularında bilgi sahibiyim	,551
7. İş kazalarını ve/veya meslek hastalıklarını önlemek üzere yapılan düzenleyici Önleyici Faaliyet (DÖF)'i biliyorum	,515
17. İş Sağlığı ve Güvenliği kapsamındaki “Uyarı İşaretleri” ile ilgili bilgiye sahibim	,501
11. Mesleğimle ilgili meslek hastalıkların neler olduğunu biliyorum	,492
20. İSG kanununa göre bağımlılık yapan maddeleri kullanma yasağını biliyorum	,448
9. Her iş yeri, aldığı işçiye işe başlatmadan önce işçi sağlığı ve güvenliği eğitimi vermesi gerektiğini biliyorum	,434
6. Uluslararası çalışma örgütü (ILO) ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) isimleri biliyorum	,353
15. Tehlike ve risk kavramlarının tanımlarını biliyorum	,339
2. İSG'nin yalnız çalışma ortamında değil, hayatın her safhasında olması gerektiğini düşünüyorum	,333
1. Çalışma alanlarında iş güvenliğinin sağlanmasının temel insan haklarından biri olduğunu biliyorum	,327

4.4. Demografik Değişkenlerin İSG ile Güvenlik Kültürü Algısı Üzerindeki Belirleyiciliği

Aşağıda yer alan tablo 4.25. incelendiğinde, İSG bilgi ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 4.25. İş Sağlığı ve Güvenliği Bilgi Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	X	SS	t	p
Kadın	124	2,54	,32	,421	,674
Erkek	168	2,52	,33	,421	,674

SONUÇ VE TARTIŞMA

İş kazalarının %98’lik bölümünü insanların dikkatsiz durum ve davranışlarına bağlı, %2’lik bölümü ise bilinmeyen nedenlerden meydana gelmektedir. Yaşanan kazalar sonucu meydana gelen ölümlerin dünya üzerindeki tüm ölümlerin yaklaşık %4’ünü oluşturduğu göz önüne alınır, iş kazası ve buna bağlı ölüm oranlarını azaltmanın yolu eğitim ve İSG kültüründen geçmektedir. Eğitimsizlik, iş kazaları ve meslek hastalıklarının en önemli nedenlerinden biridir (Richardsson ve Impgaard, 2004).

İSG kültürünün oluşmasında eğitim kurumlarına büyük bir görev düşmektedir. Üniversitelerin ilgili bölümlerinde zorunlu İSG derslerini müfredata yerleştirmek müspet bir uygulamadır. Bu ders ile öğrencilerde İSG kültürünün oluşmasının sağlanması, işyerlerinde oluşabilecek tehlike ve risklerin farkına varılması hedeflenmiştir.

Meslek yüksekokulu öğrencilerinin İSG’ye bakış açılarının ele alındığı bu çalışmada öğrencilerin iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesinde İSG’nin önemli bir yere sahip olduğu görüşünde birleştikleri tespit edilmiştir. Ayrıca elde edilen sonuçlar, Uslu ve arkadaşlarının (2018) da ifade ettiği gibi öğrencilerin eğitimleri sırasında İSG dersi kapsamında alınan bilgilerin mezuniyet sonrası iş yaşamlarında önemli bir yere sahip olduğunu bu nedenle de konu ile ilgili eğitimin önemli olduğunu düşündürmektedir. Verilen eğitimin İSG bilinç ve kültürünü geliştirmede ne derece mühim olduğu görülmektedir.

Ayrıca elde edilen sonuçlar, önceki çalışmalar ile de uyum içerisindedir (Merdin ve Aygün, 2019). Eğitimin/bilginin önemli olduğunu belirtmesi ile benzerlik göstermektedir.

Ankette yer alan İSG’nin iş hayatını etkilediğini düşünüyorum, 6331 Sayılı İSG Kanunu hakkında bilgi sahibiyim ve İş kazalarını ve/veya meslek hastalıklarını önlemek üzere yapılan Düzenleyici Önleyici Faaliyet (DÖF)’i biliyorum sorularına verilen cevaplardan öğrencilerin bu konularda yeterli bilgi düzeyine sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Okul yönetimlerine bu konular hakkında, ilgili derste öğrencileri daha da bilinçlendirerek iş hayatına atılacak öğrencilerde İSG kültür oluşumuna daha da katkı sağlanabileceği önerisi yapılabilir.

Öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki bilgi düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı araştırmamızın sonucunda bulunmuştur. Merdin ve Aygün (2019) Çanakkale Üniversitesi, Gelibolu Piri Reis Meslek Yüksekokulu öğrencileri ile gerçekleştirdikleri çalışmalarında bulgumuza paralel olarak İSG kültürüne bakış açısının cinsiyete göre anlamlı fark göstermediğini belirtmişlerdir. Hitit Üniversitesi, Osmancık Ömer Derindere Meslek Yüksekokulu'ndaki öğrenciler üzerinde yapılan anket değerlendirmesinde ise erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre İSG kültürü edinme düzeyinin daha fazla olduğu ifade edilmiştir (Yavuz ve ark., 2018).

Sonuç olarak 3+1 eğitim planı uygulanan Kırklareli Üniversitesine bağlı Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin İSG konusunda bilinçli, İSG kültürüne ve belirli bir algı düzeyine sahip olduklarını ifade edebiliriz.

KAYNAKÇA

- AKIN, G. C., TAŞDEMİR, D. Ç. (2023). İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Öğrencilerinin Mesleki Eğitimlerine Paralel Olarak İSG Algılarındaki Değişim: Karşılaştırmalı Bir Analiz. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 292-297.
- AKSU, R., ESER M. T., Güzeller C. O. (2017). Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi ile yapısal eşitlik modeli uygulamaları. Ankara: Detay Yayıncılık.
- ALTUNIŞIK, R., COŞKUN, R., Bayraktaroğlu S., Yıldırım E. (2007), Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamalı. İstanbul: Sakarya Yayıncılık.
- ALTUNTAŞ, Ş. (2021). İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitiminin Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Farkındalığı Üzerinde Etkileri. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Medeniyet Üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı, İstanbul.
- AMIRI, M., KHADEMIAN, Z, NIKANDISH, R. (2018). The Effect of Nurse Empowerment Educational Program on Patient Safety Culture: A Randomized Controlled Trial. *BMC Medical Education*, 18(1), 1-8.
- ÇELİK, E. (2014). Güvenlik kültürünün güvenlik performansına etkisi: İş tatmininin aracılık rolü. (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ÇOKLUK Ö., Şekercioğlu G., Büyüköztürk Ş. (2012). Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları. Ankara: Pegem Akademi.

- DEMİR, B., DEMİR, N. (2016). Kamu sektöründe 6631 sayılı iş sağlığı güvenliği yasasının uygulanması ve mevcut yükümlülükler. İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi, 8(29), 167-194.
- DURŞUN, S. (2013). İş güvenliği kültürünün çalışanların güvenli davranışları üzerine etkisi. SGD-Sosyal Güvenlik Dergisi, 3(2), 61-75.
- EKOIQ, <https://www.ekoiq.com/dongusel-ekonomi-calismalarinda-harekete-gecme-zamani/>, Erişim Tarihi: 13.11.2023.
- GÜLER, M., DERİN, K. H., ŞAHİN, L. (2018). İş sağlığı ve güvenliği kültürü ve eğitimi ilişkisi. İş ve Hayat, 4(8), 311-348.
- GÜNGÖR, E. (2008). İş sağlığı ve güvenliği kavramının toplam kalite yönetimi açısından irdelenmesi ve talaşlı üretim sanayisinde iş sağlığı ve güvenliği üzerine bir araştırma (Yüksek lisans tezi) Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- GÖRMÜŞ, A. Ş., BEKTAŞ, Ç. (2002). Sektör temsilcilerinin meslek yüksekokulu öğrencilerini algılamalarına yönelik bir araştırma (sandıklı ve şuhut myo işletme programı örneği) . Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 4(2), 19-30.
- HACIHAFIZOĞLU, H. (2019). Meslek Yüksekokulunda İş Güvenliği Açısından Risk Değerlendirmesi Uygulaması. (Yüksek Lisans Tezi). Avrasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- İSG Haber Ajansı, <https://www.isghaber.com.tr/haber/dunyada-is-kazalarinda-kacinci-siradayiz>, Erişim tarihi: 13.11.2023.
- KILKIŞ, İ., DEMİR, S. (2012). İşverenin iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verme yükümlülüğü üzerine bir inceleme. Çalışma İlişkileri Dergisi, 3(1), 23-47.
- KIR-BİÇER, E., GÜÇLÜEL, Y., NEYMEN, A., YİĞİT, Ş. (2013). Hasta Güvenliğine İlişkin Düzenlenen Hizmet İçi Eğitimin Hemşirelerin Bilgi Düzeyine Etkisi. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi, 10 (1), 14-20.
- KOÇ, M.B. (2016). İnşaat sektöründe çalışanların güvenlik iklimi ile ilgili algıları (Yüksek lisans tezi) Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- MERDİN, E., AYGÜN, S. (2019). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İş Güvenliği Algısı. Uluslararası Fen Araştırmalarında Yenilikçi Yaklaşımlar Dergisi, 3, 9-19.
- ÖZDEMİR, L., ERDEM, H., KALKIN, G. (2016). Kamu çalışanlarının güvenlik iklimi algılarının iş tatmini ve iş performansı üzerine etkisi. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 7(15), 59-69.
- ÖZGÜLER, A. T., KOCA, T. (2013). Meslek Yüksekokullarında İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitiminin Gerekliliği. Ejoboc (Electronic Journal of Vocational Colleges), 3 (4), 15-20.
- RIKHARDSSON, P.M. ve IMPGAAR, M. (2004). Corporate cost of occupational accidents: an activity-based analysis. Accident Analysis & Prevention, 36, 173-182.
- SAPMAZ, S. (2013). Türkiye’de imalat sektöründe faaliyet gösteren bir işletmede iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının incelenmesi ve verimliliğe etkilerinin değerlendirilmesi (Yüksek lisans tezi) Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- TATAR, G. (2022). Ünye Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin İş Güvenliği Algısına Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). Avrasya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- TİRYAKIOĞULLARI, Ö. (2019). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Güvenlik Kültürlerinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- ULUTAŞDEMİR, N., TUNA, H., ERTÜRK, İ. (2019). İş sağlığı ve güvenliği alanında Türkiye’de yapılan lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesi. Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(1), 32-41.
- USLU, A., KARAÇUHA ERSOY, M., CABAR, H.D. (2018). Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin iş sağlığı ve iş güvenliği konusuna yaklaşımlarının ön değerlendirilmesi: Sinop örneği. Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2(2), 127-148.
- WIJANARKA, B.S., SUKARDI, T., RAHDIYANTA, D., NGADIYONO, Y. (2019). Evaluation of implementation of health and safety in industry and vocational school in Yogyakarta Special Region. Journal of Physics: Conference Series, 1273.
- YARDIMCI E.E. (2014). Kırşehir’deki Meslek Yüksekokullarında Görevli Öğretim Üye ve Görevlilerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimine İlişkin Farkındalıklarının

Değerlendirmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

YAVUZ, Ş. , Bülter, A.E., Köse, D.A. (2018). Osmancık Ömer Derindere Meslek Yüksek Okulun'da İş Sağlığı ve Güvenliği Kültürünün İncelenmesi. *International Journal of Labour Life and Social Policy*, 1 (2), 24-36.

YILDIZ, A. (2020). Hastane iş güvenliği uygulamalarının sağlık çalışanlarının iş güvenliği performansına etkisi. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 12(23), 566-578.

YILMAZ, N., ŞENOL, M. B. (2017). İş sağlığı ve güvenliği risk değerlendirme süreci için bulanık çok kriterli bir model ve uygulaması. *Journal of the Faculty of Engineering and Architecture of Gazi University*, 32(1), 77-87.

YOZGAT, E. (2018). Güvenlik ikliminin bireysel, örgütsel ve ortam etmenlerinin büyük ölçekli makine, kimya ve maden işletmelerinde incelenmesi (Yüksek lisans tezi) Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.